

Α.Π. 64269

Αθήνα 14 Μαρτίου 2019

## ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ για τη ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ του ΔΣ ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ με την ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ

Στις 29/1<sup>ου</sup>/2019, στα γραφεία του ΣΑΔΑΣ – Πανελληνίας Ένωσης Αρχιτεκτόνων έγινε ενημέρωση από τον Πρόεδρο και στελέχη της ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ προς τα μέλη του ΔΣ και ακολούθησε σχετική συζήτηση.

Ήδη από την ανακοίνωση της σύστασης της ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ, υπήρξε προβληματισμός και συζητήσεις στην κοινότητα των Αρχιτεκτόνων. Η εκτίμηση στο πρόσωπο του προέδρου της, κ. Νίκου Μπελαβίλα, άμβλυσε τις επιφυλάξεις ως προς για την αναγκαιότητα του συγκεκριμένου φορέα, με βάση την εμπειρία από τη δραστηριότητα στο παρελθόν αντίστοιχων άλλων Αναπτυξιακών Εταιρειών, που απασχόλησαν ιδιαίτερα τα μέλη του συλλόγου. Οι εταιρείες αυτές, αν και ανήκαν στο Δημόσιο, λειτουργούσαν με ιδιωτικά κριτήρια χωρίς πολλές από τις δεσμεύσεις και τα όρια που επιβάλλει η νομοθεσία και η δεοντολογία, στοχεύοντας στο βέλτιστο για το κοινωνικό σύνολο αποτέλεσμα.

Τα πρώτα θετικά μηνύματα της όλης προσπάθειας φάνηκαν με την καθιέρωση επιστημονικής επιτροπής στην ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ.

Το ΔΣ του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ συνάντησε στα γραφεία του, τον κ. Νίκο Μπελαβίλα και στελέχη της ομάδας του, στα πλαίσια των κύκλων ενημέρωσης που οργανώνουν.

Από την παρουσίαση και τη συζήτηση που ακολούθησε έγινε αντιληπτή η δυναμική και η επιθυμία των συναδέλφων για σπουδαία έργα και παρεμβάσεις, που θα αλλάξουν το αστικό τοπίο της Πρωτεύουσας. Στο πλαίσιο λοιπών των υψηλών προσδοκιών που προκύπτουν από αυτό το εγχείρημα, τα μέλη του ΔΣ του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ, εκπροσωπώντας την αρχιτεκτονική κοινότητα, έθεσαν μια σειρά ερωτήσεων ώστε να διευκρινιστούν κάποια ζητήματα που αφορούσαν στις στοχεύσεις, αλλά και στον τρόπο λειτουργίας της εταιρείας κυρίως σε ότι έχει να κάνει με την παραγωγή μελετών προς υλοποίηση.

Συζητήθηκαν λοιπόν ο τρόπος στελέχωσης και χρηματοδότησης της ομάδας των τεχνικών που υποστηρίζει το έργο της εταιρείας, το αντικείμενο της δουλειάς της, η σχέση της εταιρείας με τα ερευνητικά προγράμματα του ΕΜΠ, η τήρηση της νομοθεσίας για διενέργεια Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών, καθώς και ο τρόπος ανάθεσης και υλοποίησης των μελετών.

Ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ με γνώμονα το ζητούμενο αρχιτεκτονικό αποτέλεσμα, τον σεβασμό στην κοινωνία που απευθύνεται καθώς και σε όλους τους συναδέλφους που επιθυμούν να συμβάλλουν, διατύπωσε τις παρακάτω απόψεις γύρω από αυτά τα ζητήματα, ώστε να αποφευχθούν οι αρνητικές εμπειρίες που έχει ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ και η ελληνική κοινωνία, ως προς την εκτέλεση των δημοσίων έργων που διενεργήθηκαν κατά το παρελθόν, όπως παρακάτω:

1. Θα πρέπει απαρέγκλιτα να εφαρμόζεται η ισχύουσα νομοθεσία για τους Αρχιτεκτονικούς Διαγωνισμούς για όλα τα αξιόλογα έργα οποιασδήποτε κλίμακας χώρου.

2. Ο σύλλογος έχει εκφράσει στο παρελθόν την αντίθεσή του στην κατάχρηση των Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών Ιδεών σε έργα μεγάλης κλίμακας και ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας, εκτός εάν η διαδικασία είναι δύο φάσεων και ακολουθεί διαγωνισμός προσχεδίων.

(i) Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία οι Διαγωνισμοί Ιδεών δεν προβλέπεται να οδηγούν σε ανάθεση μελέτης στο Α΄ βραβείο και δεν προδιαγράφεται αντίστοιχη διαδικασία. Τις μελέτες συνήθως αναλαμβάνει η εκάστοτε τεχνική υπηρεσία που έχει τη δυνατότητα να επιλέγει αρχιτεκτονικά στοιχεία από τις βραβευμένες προτάσεις. Συχνά προκρίνεται μια ιδιάζουσα και αδιαφανής σχέση συνεργασίας με τους μελετητές πέρα από τα πλαίσια της νομοθεσίας.

(ii) Στους Διαγωνισμούς Ιδεών η ωρίμανση του φακέλου, η κρίση της επιτροπής, τα ζητούμενα από τους συμμετέχοντες και τέλος τα χρηματικά βραβεία έχουν ως στόχο την αναζήτηση προτάσεων ιδεών και όχι την επιλογή ολοκληρωμένων μελετών προς υλοποίηση. Δυστυχώς τα προβλήματα αυτής της διαδικασίας έχουν ήδη αρχίσει να εμφανίζονται, καθώς λόγω των χαμηλών βραβείων και της μη υποχρέωσης ανάθεσης, οι διαγωνισμοί αυτοί είναι πολύ δημοφιλείς από τους δημόσιους φορείς.

3. Εργασίες και μελέτες σε έργα που θα διαχειρίζεται η ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ και που δεν επιβάλλεται να διενεργηθεί Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός θα πρέπει να δρομολογούνται, όπως άλλωστε δηλώθηκε από τους συντελεστές της, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 (με αναθέσεις από μητρώο μελετητών ή διαγωνισμούς βάσει μελετητικού πτυχίου). Στις περιπτώσεις αυτές τα μέλη του ΔΣ του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ επεσήμαναν την αναγκαιότητα να μην απαξιώνεται η μελετητική διαδικασία και να αξιολογείται η Τεχνική Προσφορά με τη βαρύτητα εκείνη (έναντι της οικονομικής προσφοράς), που θα εξισορροπεί την τάση της αγοράς να αντιμετωπίζει ως εμπόρευμα την τεχνική ποιότητα ενός έργου.

4. Η διαδικασία που εφαρμόζεται πανελλαδικά, δυστυχώς συχνά τα τελευταία χρόνια, από πολλούς Δήμους και Αναπτυξιακές Εταιρείες του ευρύτερου δημοσίου τομέα και προβάλλει την «παροχή υπηρεσιών και συμβουλευτικής υποστήριξης» ώστε να παρακάμπτεται η νομοθεσία και να γίνονται αναθέσεις, επισημάνθηκε από τα μέλη του ΔΣ ότι κρίνεται αντιδεοντολογική και πηγή αθέμιτου ανταγωνισμού και αμφισβητούμενου αποτελέσματος για την ποιότητα την αρχιτεκτονική, περιβαλλοντική και κοινωνικοοικονομική, των έργων που παράγονται.

5. Πάγια θέση του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ είναι ότι τα ερευνητικά προγράμματα των Πολυτεχνείων δεν επιτρέπεται να υποκαθιστούν τις μελέτες. Το ερευνητικό έργο αποτελεί προεργασία/υπόβαθρο μιας μελέτης, ορίζοντας την αναλυτική της προσέγγιση, θέτοντας το πλαίσιο για την εκπόνησή της. Οφείλει λοιπόν το ερευνητικό έργο να προδιαγράφει τη συνέχεια σε μελέτες που θα αποδώσουν θεσμικές ρυθμίσεις και έργα προς εφαρμογή και όχι αυτό να καταλήγει σε θεσμικές ρυθμίσεις.

Στο πλαίσιο των παραπάνω απόψεων, ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ εξέφρασε τις ενστάσεις του για τη χωρίς Διαγωνισμό ανάθεση της μελέτης για τα Προσφυγικά της Λεωφόρου Αλεξάνδρας και τις επιφυλάξεις του για τις διαδικασίες των προβλεπόμενων Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών, όπως και όσων έργων δρομολογηθούν στη συνέχειά τους ή/και ανεξάρτητα από αυτούς αν δεν τηρούνται οι παραπάνω αρχές.

Παράλληλα, τα μέλη του ΔΣ επεσήμαναν ότι υπάρχει πληθώρα στρατηγικών σε μεγάλη αναντιστοιχία με το υλοποιημένο έργο στην Αθήνα και ότι θα πρέπει να υπάρξει ο σχετικός προβληματισμός και καλύτερος συντονισμός των εμπλεκόμενων φορέων και αρχών διοίκησης.

Τέλος, ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ δήλωσε την πρόθεσή του να συμβάλλει με την άποψη και την εμπειρία του στην τήρηση των παραπάνω θέσεων, μαζί με τη ελπίδα και ευχή η ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ να σεβαστεί τις πάγιες αρχές διαφάνειας και δεοντολογίας του συλλογικού φορέα των Αρχιτεκτόνων και από τη δραστηριότητά της να προκύψει ένας ισχυρός πόλος αρχιτεκτονικής δημιουργίας στην πόλη.

Η ύπαρξη και λειτουργία ενός επιστημονικού συμβουλίου, με ρόλο καθαρά συμβουλευτικό περί τη διοίκηση και το πρόσωπο του προέδρου της ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ κ. Νίκου Μπελαβίλα, υπόσχεται πολλά και δεν μένει παρά να περιμένουμε με κριτική ματιά και εκφρασμένη άποψη την εξέλιξη των πραγμάτων για μια καλύτερη Αθήνα και ένα βιώσιμο περιβάλλον.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ  
Ο Πρόεδρος



Δημήτρης Ξυνομηλάκης